

Motion till riksdagen 2006/07:Ub294

av **Hans Backman (fp)**

Universitetsstatus till Högskolan i Gävle

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Högskolan i Gävle ska göras till universitet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Högskolan i Gävle ska tilldelas vetenskapsområdet teknik och humanistisk-samhällsvetenskapligt vetenskapsområde.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om regionala hänsyn inom forskningspolitiken.

Motivering

Andelen högskolestuderande i Gävleborg har ökat tack vare Högskolan i Gävle. Då denna ökning startade från en låg nivå måste antalet högskolestuderande dock fortsätta öka. Andelen ungdomar från regionen som går till högre utbildning har ökat från 20 procent till 41 procent under en tioårsperiod. Trots detta ligger Gävleborg fortfarande under riksgenomsnittet på 46 procent. Noterbart i sammanhanget är att andelen invånare som är 20 år och har grundläggande behörighet till universitet och högskolan är 63 procent i Gävleborg vilket är samma nivå som i riket som helhet.

När det gäller forskarutbildningen ligger regionen inte bra till. Bara en procent går vidare till forskarutbildning vilket kan jämföras med riksgenomsnittet på sju procent. Det behövs fler forskarutbildade personer i arbetslivet i Gävleborg. Historiskt sett har Gävleborgs största handikapp varit att länsborna, jämfört med riket i övrigt, haft låg utbildningsnivå. Detta är sannolikt en viktig förklaring bakom att länet tvingats redovisa hög arbetslöshet, befolkningsminskning och förhållandevis låg nyetablering av företag.

Extra allvarligt har det varit att länet haft den lägsta andelen högskolestuderande i landet. Utbudet av högskoleutbildning har varit lägre än på andra

Fel! Okänt namn på

håll. Ungdomar har därför lämnat och lämnar fortfarande länet för att utbilda sig. Ogynnsam åldersstruktur med stor andel äldre i flera kommuner är illavarslande för framtiden. Företagen i länet har påfallande låg andel högre utbildade bland sina anställda.

I gällande tillväxtprogram mellan staten och länet ingår målen ”Fler nya yrkesinriktade högskoleutbildningar som etableras i samverkan med näringslivet och fler studenter som deltar i dessa. Fler studenter som arbetar i regionen efter genomgångna studier.”

Utbyggnaden av Högskolan i Gävle är inte tillräcklig. Högskolans utbud är i relation till folkmängden mindre än i andra län. Ökade resurser skulle ge högskolan bättre förutsättningar att profilera sin forskning i nära samverkan med företag, organisationer och myndigheter i regionen. Faktum är att just forskningen och forskarutbildningen anges som avgörande om den högre utbildningen ska kunna fungera som tillväxtmotor i en region. Det är därför av största vikt att den regionala fördelningen av forskning och forskarutbildning beaktas. Skillnaden mellan universitet och högskola är just forskningen.

Några högskolor har omvandlats till universitet på senare år. De som jobbar på Högskolan i Gävle har som mål att länets högskola ska bli universitet. Den målsättningen bör stödjas. Det finns många goda argument för ställningstagandet att Gävles högskola ska få universitetsstatus. Kvaliteten på grundutbildningarna skulle höjas och det skulle bli lättare att rekrytera akademiskt utbildade lärare. Ett eget universitet i Gävle skulle öka regionens självkänsla och genom sina lärare, studenter och idéer bidra till regionens utveckling och näringslivets förnyelse. Genom ett eget universitet i Gävle skulle regionens ungdomar få samma möjligheter till högre utbildning, även forskarutbildning, som landet i övrigt.

Ett universitet i Gävle skulle bidra till att öka rekryteringen till forskarutbildning och därmed till försörjningen, inte minst för regionen och högskolan själv, med forskarutbildad arbetskraft. Högskolan i Gävle har många rötter och de går i många olika riktningar. Det gamla lärarseminariet, vårdhögskolan och Statens institut för byggforskning är några.

Utvecklingen har gått mot en allt större bredd och mot ett allt större djup och den har, särskilt under 1990-talet, varit mycket snabb. Idag tillhör Gävles högskola de medelstora högskolorna i landet med drygt 6 200 helårsstudenter, drygt 700 anställda, 80 doktorander och drygt 30 professorer. Högskolan har en mycket livskraftig forskning inom många olika fält: samhällsbyggnad, elektronik, arbetslivs- och företagsutveckling, vård, hälsa och omsorg, lärande, kultur och samhälle.

I januari 2003 övergick belastningsskadecentrum från Arbetslivsinstitutet till Högskolan i Gävle vilket innebar en ökning av forskarvolymen. Högskolan arbetar aktivt med att utveckla samarbetet med näringslivet. Gävle högskolas möjligheter att utvecklas till universitet är således mycket goda. Högskolan i Gävle har ett antal nischområden av stor styrka och ligger i en region med stort behov av utveckling. Den har studenter och lärare av hög klass.

Högskolan i Gävle har dessutom ansökt om vetenskapsområden i teknik. Därmed har Högskolan i Gävle tagit det första steget mot att bli universitet. I ansökan betonas att Högskolan i Gävle har goda möjligheter att expandera.

Fel! Okänt namn på

Högskolans forskningskapacitet och handledarresurser är en nationell tillgång som kommer att kunna nyttjas bättre med en universitetsstatus – eller till en början med vetenskapsområdet teknik. Med ett vetenskapsområde i teknik har högskolan rätt att examinera forskarstudenter. Idag finns 100 forskarstudenter vid högskolan, men dessa är formellt inskrivna vid andra lärosäten. Med egen forskarutbildning skulle Högskolan i Gävle kunna utnyttja sina resurser bättre. Idag utnyttjas inte högskolans professorer till fullo i sin handledarkapacitet. En egen forskarutbildning skulle därför stärka den tekniska forskarutbildningen även på nationell nivå.

Hösten 2004 ansökte högskolan om även humanistisk-samhällsvetenskapligt vetenskapsområde och tog därmed ytterligare ett steg mot universitetsstatus. Högskolan i Gävles ansökningar om vetenskapsområden teknik och humanistisk-samhällsvetenskapligt vetenskapsområde bör stödjas.

Utan en bra högre utbildning i länet får företag och offentliga verksamheter i Gävleborg svårt att rekrytera kvalificerade medarbetare. Det betyder inte bara mindre möjligheter till nyföretagande utan också större risker för att företag flyttar från länet. Om vi inte höjer utbildningsnivån ännu mer i länet riskerar vi att få leva med den olyckliga kombinationen av arbetslöshet och samtidigt brist på kvalificerad personal. Satsningar på länets högskola, som jag anser ska få universitetsstatus, är därför nödvändiga och själva nyckeln till framgång i detta sammanhang.

Stockholm den 25 oktober 2006

Hans Backman (fp)